

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії,
ректор ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти»

М. О. Кириченко
2019 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
(співбесіда)

освітній рівень - **магістр**

Галузь знань - **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність - **073 «Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма

**«Менеджмент організацій і адміністрування
(за видами економічної діяльності)»**

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

Модуль 1. «Менеджмент»

Модуль 2. «Маркетинг»

Модуль 3. «Економіка підприємства»

Модуль 4. «Управління персоналом»

Питання, які виносяться на співбесіду

Список рекомендованої літератури

Порядок проведення та критерії оцінювання вступного фахового випробування (співбесіди)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування (співбесіда) затверджує форму та зміст кваліфікаційних випробувань, метою яких є визначення рівня теоретичної та практичної підготовки вступника для здобуття освітнього ступеня магістра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)».

Складена за принципами комплексності, уніфікації, сумісності та взаємозамінності засобів і форм діагностики, вона є підставою для надійного та об'єктивного оцінювання Приймальною екзаменаційною комісією відповідності рівня освітньо-професійної підготовки вступника встановленим вимогам. Зміст програми фахового вступного випробування має комплексний характер. Склад дисциплін визначено з числа тих, які формують належний рівень знань, вмінь і навичок, необхідний в умовах ринкової економіки, враховуючи міжпредметні зв'язки.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ННІМП ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань, регламентом проведення додаткового вступного випробування у формі співбесіди зі вступниками на навчання за освітніми програмами підготовки магістрів до Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» на основі попереднього ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня), здобутого за іншим напрямом підготовки (спеціальністю).

Цей Регламент розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України у 2016 році, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. № 1085; Положення про приймальну комісію ДВНЗ УМО.

Додаткове вступне випробування у формі співбесіди проводиться зі вступниками на навчання за освітніми програмами (далі – ОП) підготовки магістрів на основі раніше здобутого освітнього ступеня «бакалавр» за іншим напрямом підготовки (спеціальністю) до Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» (далі – Університет).

Програми для проведення співбесіди розробляють фахові атестаційні комісії навчально-наукових інститутів Університету. Після затвердження головою Приймальної комісії ці програми оприлюднюються на Веб-сайті Університету у терміни, зазначені у Правилах прийому на навчання до Університету.

На основі програм для проведення співбесіди фахові атестаційні комісії навчально-наукових інститутів Університету формують **питання для проведення співбесіди.**

Рішення щодо допуску вступників до додаткового вступного випробування у формі співбесіди Приймальна комісія Університету приймає після закінчення прийому заяв та документів на вступ на навчання за ОП підготовки магістрів.

Співбесіду зі вступниками проводять фахові атестаційні комісії за розкладом, затвердженим Головою Приймальної комісії.

На початку співбесіди вступник отримує питання, які містять завдання з предметів програми для проведення співбесіди, та аркуш співбесіди. В аркуші співбесіди вступник заповнює змістову частину, записує завдання з отриманих ним питань та відповіді на завдання (**Додаток № 1**). Під час співбесіди члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді та фіксують оцінки у **аркуші співбесіди. Аркуші співбесіди** після завершення співбесіди **підписуються екзаменаторами та вступником** і передаються у Приймальну комісію для зберігання в особових справах вступників.

На підставі результатів співбесіди фахові атестаційні комісії приймають рішення: “**допустити до фахового вступного випробування**” або ж “**не допустити до фахового вступного випробування**” вступника.

Вступник за результатами співбесіди допускається до фахового вступного випробування, якщо він:

- виявив достатній рівень знань з дисциплін, які передбачені програмою співбесіди;
- володіє відповідною фаховою термінологією;
- вміє користуватися основними фаховими поняттями та розуміє їх взаємозв'язок.

Вступник за результатами співбесіди не допускається до фахового вступного випробування, якщо він:

- виявив не достатній рівень знань з дисциплін, які передбачені програмою співбесіди;
- не володіє відповідною фаховою термінологією;
- не вміє користуватися основними фаховими поняттями та не розуміє їхнього взаємозв'язку.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові фаховою атестаційною комісією в день проведення співбесіди. Рішення комісії про результати співбесіди **оформляється протоколом**, примірник якого передається до Приймальної комісії.

Протоколи співбесіди затверджуються на засіданні Приймальної комісії.

ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ

МОДУЛЬ 1. «МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність і зміст менеджменту

Поняття про менеджмент і зміст його основних значень. Менеджмент як функція, вид самостійної професійної діяльності. Менеджмент як інтеграційний процес. Менеджмент як специфічний орган або апарат управління сучасними організаціями. Менеджмент як певна категорія людей. Менеджмент як специфічна галузь знань: її об'єкт, предмет, структура і роль у розвитку суспільного виробництва. Визначення понять «менеджмент» і «управління», їх схожість і відмінність. Характеристика основних цілей та завдань менеджменту на сучасному етапі суспільного розвитку.

Тема 2. Передумови виникнення та етапи розвитку теорії і практики менеджменту

Умови зародження менеджменту та його перших інститутів. Значення політичних, економічних, соціальних, оборонних (або захисних) та інших факторів у виникненні і подальшому розвитку менеджменту. Поняття про управлінські прориви (або революції) в історії розвитку людської цивілізації та їх сутність. Основні етапи історичного розвитку управлінської думки. Характеристика стародавнього та індустріального періодів, періоду систематизації, інформаційного періоду розвитку теорії та практики менеджменту.

Тема 3. Основні наукові школи, теорії та концепції менеджменту

Виникнення наукового менеджменту. Поняття про одновимірні та синтетичні теорії та концепції менеджменту. Система поглядів на класифікацію наукового менеджменту. Зародження перших наукових шкіл менеджменту. Характеристика школи наукового менеджменту. Сутність адміністративної або класичної школи управління. Зміст теорії «ідеальної бюрократії». Роль і значення школи людських відносин у подальшому розвитку теорії

менеджменту. Емпірична школа науки управління та інституалізація менеджменту. Характеристика нової школи науки управління або кількісної школи. Школа соціальних систем науки управління та розвиток системного підходу в менеджменті. Сутність ситуаційних теорій та концепцій менеджменту та їх роль у розвитку теорії і практики управління на сучасному етапі. Основний зміст наукових концепцій управління по цілям та результатам. Зміст теорій адаптації та глобальної стратегії. Характеристика теорії «7-С» та теорії «Z». Основний зміст теорії «організаційної культури» та її роль у розвитку сучасних наукових поглядів на менеджмент.

Тема 4. Сучасна система поглядів на менеджмент

Зміст сучасної системи поглядів на менеджмент. Синтез основних наукових положень та ідей європейської, американської та японської моделей управління, інтеграція, інтернаціоналізація та інновація світової теорії та практики менеджменту. Необхідність зміни парадигми та розробки нової системи управління в державі в умовах переходу до демократичного, ринково-підприємницького суспільства. Характеристика основних положень нової системи управління в державі на сучасному етапі. Передумови та особливості подальшого розвитку вітчизняної теорії та практики менеджменту.

Тема 5. Закономірності та принципи управління, їх характеристика

Поняття закономірностей та принципів менеджменту, їх класифікація. Принципи управління як основні закономірності та правила діяльності суб'єктів (органів управління та менеджерів) управління різними процесами, як діями так і організацією в цілому. Характеристика загальних, спеціальних та особливих принципів менеджменту, їх зміст, процедура застосування і шляхи розвитку.

Визначення класичних принципів менеджменту. Значення класичних принципів менеджменту в сучасних умовах. Сучасні принципи менеджменту. Особливості розвитку сучасних принципів менеджменту в Україні та за кордоном.

Тема 6. Сутність основних функцій управління

Поняття функцій менеджменту та їх класифікація. Сутність функціонального підходу до управління організацією. Функції управління як основні стадії процесу управління організацією та основні види управлінської діяльності. Сукупність функцій управління як основа змісту процесу менеджменту. Характеристика основних функцій управління: планування, організація, мотивація, контроль, їх сутність, зміст і взаємозв'язок.

Тема 7. Планування як функція менеджменту

Зміст функції планування. Принципи планування. Необхідність планування. Директивне та індикативне планування, причини планування. Планування у мінливому середовищі, критика формального планування. Види планів. Часовий період існування планів. Характеристика стратегічних, тактичних, поточних, оперативних планів. Особливості стратегічного та тактичного планування.

Управління за допомогою встановлення цілей (МВО). Система формування каскаду цілей у програмі МВО. Оцінювання ефективності МВО. Особливості стратегічного планування. Поняття місії організації. Вимоги та механізм формування стратегічних цілей. Стратегічний аналіз. Оцінка впливу факторів середовища. Діагностика стану організацій, стратегічний баланс. Прогнозування впливу факторів середовища організацій. Обґрунтування стратегічного вибору організацій. Стратегічний план, його характеристика. Характеристика тактичних, поточних та оперативних планів.

Правила, процедури, тактика, політика та стратегія бюджетування. Розробка бюджетів в системі планування. Стратегія і тактика.

Тема 8. Характеристика та типи організацій

Поняття організації та характеристика її основних елементів. Формальні та неформальні організації, єдність цілі та сумісна праця як найважливіші елементи організації. Концепція життєвого циклу організації. Характерні риси організаційних систем, ресурси, розподіл праці, залежність від зовнішнього

середовища, необхідність управління. Взаємодія людини та організації. Рольовий та особистісний аспекти взаємодії людини та колективу. Адаптація людини до організаційного оточення. Сучасна типологія організацій та їх сутність. Великі та малі організації; державні, недержавні організації. Економічні, освітні, громадські організації. Організації, які виробляють та передають інформацію. Владні організації та правові інститути. Механічні та органічні організації. Традиційні, дивізіональні та матричні організації. Едхократичні, багатовимірні та партисипативні організації. Корпоративні та індивідуалістичні організації. Підприємницькі організації та організації, зорієнтовані на ринок.

Тема 9. Природа менеджменту всередині організації

Сутність менеджменту всередині організації. Внутрішньо-організаційний менеджмент як координуючий початок, що формує та надає рух усім ресурсам організації для досягнення нею своїх цілей. Поняття про внутрішнє середовище та внутрішнє життя організації, суб'єкт і об'єкт внутрішньо-організаційного менеджменту. Основний зміст виробничого менеджменту (управління виробництвом), менеджменту маркетингу (управління маркетингом), фінансового менеджменту (управління фінансами), кадрового менеджменту (управління персоналом), менеджменту екзаунтингу (управління господарською діяльністю), їх відмінності та взаємозв'язок. Поняття про генеральний менеджмент організації та рівні управління.

Тема 10. Менеджмент і зовнішнє оточення організації

Залежність організації від зовнішнього середовища. Менеджмент як процес впливу на навколишнє середовище організації. Сутність навколишнього оточення організації, його вид і міра впливу на організацію. Поняття стратегічного менеджменту, його цілі та завдання. Стратегічний менеджмент як адаптація організації до навколишнього оточення, як встановлення довгострокових широких та міцних зв'язків з зовнішнім середовищем. Поняття механічного та органічного типів управління, та їх характеристика.

Тема 11. Організація як функція менеджменту

Зміст організаційної функції в менеджменті. Підвищення рівня організованості. Елементи поняття «організація», фази організаційного процесу. Закон синергії, ефект синергії. Основні аспекти організаційної функції, практичний результат виконання організаційної функції. Організація як процес створення структури підприємства. Поняття делегування. Відповідальність. Повноваження. Влада. Лінійні та штабні повноваження. Консультативний, обслуговуючий та особистий апарат. Основні види штабних повноважень, їх використання. Принципи делегування повноважень. Норми керованості. Причини небажання керівників делегувати повноваження своїм підлеглим та причини уникнення додаткових повноважень підлеглими.

Тема 12. Проектування організацій

Поняття організаційної структури. Організаційна структура як логічне взаємовідношення вертикального та горизонтального розподілу праці в організації. Основні види організаційних структур (лінійна, функціональна, штабна, дивізійна, матрична, змішана або конгломеративна), їх характеристика, властивості, переваги, недоліки. Поняття проектування організацій. Проектування як постійний процес пошуку найефективнішого поєднання організаційних змінних. Ситуаційний характер організаційних змінних (або факторів) проектування організації. Сутність основних організаційних змінних (або ситуаційних факторів), стан зовнішнього середовища, технологія роботи, стратегічний вибір, поведінка працівників, їх характеристика. Зміст основних елементів процесу проектування організації: розподіл праці та спеціалізація; департаменталізація та кооперація; зв'язки між частинами і координація; масштаб керованості і сфера контролю; ієрархічність організації та її ланковість; розподіл прав та відповідальності; централізація та децентралізація; диференціація та інтеграція. Взаємозв'язок і взаємозалежність елементів процесу проектування організації та організаційних змінних (або ситуаційних факторів).

Тема 13. Мотивація як функція менеджменту

Поняття мотивації та їх необхідність в управлінні. Мотиваційний процес. Класифікація потреб. Стимулювання. Винагороди. Складність управління мотивацією. Еволюція мотиваційного менеджменту. Мотиви та потреби. Класифікація мотивів. Мотиваційна сфера особи. Класифікація стимулів. Класифікація інтересів. Очікування. Цінності.

Початкові теорії мотивації: «ХУ –теорія» Мак-Грегора, «теорія Z» Оучі. Змістовні теорії: теорія А. Маслоу, теорія К. Альдерфера, теорія Д. Мак-Клелонда, теорія двох факторів Ф. Герцберга. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікувань, теорія справедливості, теорія встановлення цілей, теорія Портера-Лоулера, теорія посиленої мотивації Скіннера. Методи мотивації в управлінні. Сучасні системи оплати праці. Мотивація колективів.

Тема 14. Контроль як функція менеджменту

Зміст, визначення та необхідність контролю. Мета, завдання, об'єкт, предмет, суб'єкти та типи контролю. Сучасні підходи до контролю: ринковий, бюрократичний та клановий контроль. Види контролю. Процес контролю. Вимірювання та визначення прийняттого діапазону відхилень. Корегувальні дії: термінові та фундаментальні. Превентивний контроль. Супутній контроль. Контроль за принципом зворотного зв'язку. Етапи контролю. Системи контролю та механізм їх дії. Характерні риси ефективної системи контролю. Ситуаційні чинники контролю. Функціональний бік контролю. Контроль та контролінг, аудит, екаутінг.

Тема 15. Зміст методів управління та їх класифікація

Поняття про методи управління, їх сутність, зміст і види. Методи управління як основні способи, прийоми, засоби здійснення керуючих дій на об'єкти, процеси та задіяних у них людей з боку органів управління та менеджерів. Взаємозв'язок та відмінність методів науки управління та методів управління організаціями, їх класифікація. Сутність методів загального та

безпосереднього керівного впливу. Характеристика методів прямого та непрямого впливу на керовані об'єкти. Поняття колективних, одноосібних та демократичних методів управління. Сутність та характеристика адміністративних (організаційно-нормативних), економічних та соціально-психологічних методів управління, їх специфіка, відмінність, взаємозв'язок.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Веснин В. Р. Менеджмент : учебник / В. Р. Веснин. – 3-є изд., перераб. и доп. – М. : ТК Велби ; Изд-во Проспект, 2006. - 504 с.
2. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шкапова О.М. Менеджмент в організації. Навч. посібник. – К., 2002. – 654с.
3. Кредісов А. У., Панченко Є. Г., Кредісов В. А. Менеджмент для керівників. – К., 1999. – 556с.
4. Крушельницька О. В. Мотивація та оцінка діяльності персоналу: Навчальний посібник.-Житомир: ЖІТІ, 2000.-215с.
5. Кузьмін О. С. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. - 2-е вид., випр., допов. - К.: Академвидав, 2007. - 464 с.
6. Кузьмін О.С. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, О.Г. Мельник. - 3-є вид., допов. і перероб. - Л. : Нац. ун-т «Львів, політехніка» (Інфор.-видав. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипломної освіти) ; «Інтелект-захід», 2007. -384 с.
7. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошек, Л. А. Гомба та ін. – К. : Атіка, 2007. - 564 с.
8. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: Підручник.- К.:Каравела, 2005.-496с.
9. Осовська Г. В., Косовський О. А. Менеджмент організацій: Навчальний посібник.-К.:Кондор,2005.– 860 с.
10. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М., 1992. – 700с.

11. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навч. посіб. / Ф.І. Хміль. - К.: Академвидав, 2004. - 280с.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАРКЕТИНГ»

Тема 1. Суть маркетингу та розвиток його концепції

Ринок як умова і об'єктивна економічна основа маркетингу. Основні етапи еволюції маркетингу. Види маркетингу в залежності від стану попиту на ринку. Концепції маркетингової діяльності.

Тема 2. Маркетинг як відкрита мобільна система

Системний підхід до організації маркетингу підприємства. Характеристика основних етапів маркетингової діяльності підприємства. Функції маркетингу. Контрольовані та неконтрольовані фактори макро- та мікросередовища.

Тема 3. Система маркетингової інформації та маркетингові дослідження

Роль дослідницької функції маркетингу. Система маркетингової інформації та її підсистеми.

Сутність та етапи маркетингового дослідження: визначення мети, розробка цільових програм, збирання даних, аналіз зібраної інформації, розробка рекомендацій. Принципи маркетингових досліджень. Основні напрямки досліджень в маркетингу. Кабінетні та польові методи досліджень. Методи збирання первинної інформації.

Тема 4. Вивчення потреб і поведінки споживачів та вибір цільових сегментів

Споживчий ринок. Моделі поведінки покупців на ринку. Основні фактори, що впливають на поведінку покупців. Процес прийняття рішень щодо покупки.

Ринок підприємств. Види організацій-споживачів. Відмінності маркетингу ринку підприємств від споживчого маркетингу. Прийняття рішень про купівлю для виробництва. Фактори, що визначають поведінку покупців товарів промислового призначення.

Загальний підхід до сегментації ринку. Основні принципи сегментації. Відбір цільових сегментів ринку. Стратегії охоплення ринку. Позиціонування товару. Стратегії позиціонування. Вибір та реалізація стратегії позиціонування.

Тема 5 Товарна політика в системі маркетингу

Поняття товару в теорії маркетингу. Класифікація товарів. Характеристика споживчих товарів, товарів виробничого призначення, послуг. Поняття номенклатури продуктів, товарного асортименту, показники оцінки. Концепція життєвого циклу товару. Характеристика етапів життєвого циклу.

Основні етапи розроблення нових продуктів. Впровадження нових товарів на ринок та основні причини поразок. Значення пробного маркетингу. Торговельна марка, її складові, вимоги до марочних товарів. Упаковка товару, штрихове кодування товару.

Види сервісного обслуговування, його принципи. Критерії оцінки рівня розвитку сервісу. Поняття якості товару. Петля якості. Поняття конкурентоспроможності продукту. Позиціонування товару на ринку. Фактори, що впливають на формування конкурентоспроможності товару

Тема 6. Цінова політика в системі маркетингу

Сутність та завдання цінової політики в системі маркетингу підприємства. Цілі ціноутворення. Фактори, що впливають на формування цінової політики підприємства

Особливості встановлення цін на ринках різних типів. Тенденції зсуву ролей цінової та нецінової конкуренції. Види цінових стратегій. Методи

ціноутворення. Види знижок, націнок, надбавок. Вибір економічно обґрунтованої ціни.

Тема 7. Політика розподілу в системі маркетингу

Поняття системи розподілу та її складові елементи. Канали розподілу; рівні, характеристика каналів розподілу різних рівнів. Функції каналів розподілу. Види маркетингових систем розподілу.

Розвиток вертикальних маркетингових систем розподілу, їх різновиди (керовані, корпоративні, договірні). Особливості договірних вертикальних маркетингових систем розподілу. Маркетингові рішення щодо структури каналу розподілу та схема їх прийняття. Характеристика інтенсивного, селективного та ексклюзивного розподілу. Типи підприємств оптової та роздрібною торгівлі.

Тема 8. Комунікаційна політика в системі маркетингу

Значення, місце, цілі, завдання системи маркетингових комунікацій у комплексі маркетингу. Характерні особливості елементів системи маркетингових комунікацій: реклами, методів стимулювання збуту, персонального продажу, зв'язків з громадськістю. Фактори, що визначають структуру комунікаційних заходів: тип товару, етап життєвого циклу товару, ринку, вид стратегії збуту, ступінь інформованості покупців. Роль реклами. Зв'язки з громадськістю та їх роль у збільшенні довіри до товарів, послуг та підприємства. Традиційні та нові інструменти заходів зв'язків з громадськістю.

Напрями здійснення стимулювання збуту. Особливості застосування засобів стимулювання збуту. Процес персонального продажу. Структура та методи розрахунку комунікаційного бюджету.

Роль реклами. Розроблення програми рекламної діяльності. Зміст, схема, форма та структура рекламного звернення. Вибір носіїв рекламних повідомлень та критерії оцінки ефективності реклами. Міжнародний кодекс рекламної діяльності. Обмеження у рекламній діяльності згідно з вітчизняним законодавством.

Тема 9. Стратегії маркетингу підприємства

Сутність стратегій маркетингу. Стратегічний аналіз стану підприємства на ринку. Ключові фактори успіху в бізнесі. Дерево цілей.

Поняття внутрішньої та зовнішньої конкурентної переваги. Варіанти поведінки підприємства на ринку залежно від конкурентної ситуації. Використання «SWOT»-аналізу для визначення позиції підприємства на ринку; оцінка конкурентоспроможності; вибір та застосування стратегії. Позиціонування підприємства на ринку з метою досягнення конкурентних переваг.

Розроблення стратегій маркетингу на основі визначення зростання ринку та відносної частки ринку (матриця БКГ), конкурентоспроможності та привабливості ринку. Маркетингові стратегії підприємства щодо товару: диференціації, вузької спеціалізації, низьких витрат. Маркетингові стратегії щодо ринку. Види стратегій, спрямованих на зміну ринку чи його частки (наступальні, оборонні та наступально-оборонні). Стратегічне та оперативне планування маркетингу.

Тема 10. Організація та контроль маркетингової діяльності

Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві. Принципи та умови ефективної діяльності служби маркетингу. Основні вимоги до побудови організаційних структур служб маркетингу, їх види, переваги та недоліки.

Характеристики, особливості та умови застосування функціональної, товарної, географічної, ринкової та матричної організаційної структури, їх спільні риси та відмінності.

Маркетинговий контроль: за виконанням річних планів, за відповідністю результатів діяльності підприємства обраній маркетинговій стратегії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Армстронг Г., Котлер Ф. Маркетинг. Загальний курс, 5-те видання.: Пер. з англ... – М.: Видавничий дім “Вільямс”, 2001. – 608 с.
2. Балабанова Л. В. Маркетинг: Підручник.-2-ге вид., перероблене і доповнене.- К.: Знання-Прес, 2004.-645с.
3. Белявцев М.І., Іваненко Л.М, Маркетинг. Навч.посібник.- К.: Центр навч. літератури, 2005.-320с.
4. Зозулев А.В. Промышленный маркетинг: стратегический аспект: Учебн. пос. – Харьков: Студцентр, 2005. – 328 с.
5. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент. – СПб: Издательство «Питер», 1999. – 896с.
6. Маркетинг: Підручник/ А.О. Старостіна, Н.П. Гончарова, Є.В. Крикавський та ін., за ред. А.О. Старостіної. - К.: Знання, 2009.-1070с.
7. Маркетинг: бакалаврський курс: Навч.посібник / За ред. С.М. Ілляшенка. - Суми: ВТД „Університетська книга”,2004. - 976 с.
8. Маркетинг для магістрів: Навч. посібник/ За загред. д.е.н., проф. С.М.Ілляшенка. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2007. - 928с.
9. Новітній маркетинг: Навч. посіб. / За ред. Є.В. Савельєва. - К.: Знання, 2008.-420с.
10. Павленко А. Ф., Войчак А. В. Маркетинг: Підручник. — К.: КНЕУ. 2008. — 246 с.
11. Корінев В. Л., Корецький М. К., Даций О. І. Маркетингова цінова політика: Навч. Посібник / В. Л. Корінев, М. К. Корецький, О. І. Даций. – К.: Центр учбової літератури, 2007.-200с.
12. Маркетинговий аналіз: Навч.посіб. / За ред. В. В.Липчука. – К.: Академвидав, 2007. – 216 с.
13. Телетов О. С. Маркетинг у промисловості: Підручник / О. С. Телетов – Київ: Центр навч. літератури, 2004. – 248 с.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

Визначення, цілі та напрями діяльності підприємства. Правові основи функціонування підприємства. Класифікація та структура підприємств. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств (організацій). Ринкове середовище господарювання підприємств та організацій.

Тема 2. Управління підприємствами

Сутність і функції процесу управління. Методи управління діяльністю підприємств. Організаційні структури управління підприємствами різних форм власності.

Тема 3. Виробничі фонди

Характеристика матеріальних активів (виробничих фондів та іншого майна). Оцінка, класифікація і структура основних фондів. Спрацювання, амортизація і відтворення основних фондів. Ефективність відтворення і використання основних фондів. Структура, нормування і використання оборотних фондів підприємства.

Тема 4. Нематеріальні ресурси та активи

Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи.

Тема 5. Оборотні кошти підприємства (організації)

Загальна характеристика і нормування. Ефективність використання.

Тема 6. Інноваційні процеси

Загальна характеристика інноваційних процесів. Науково–технічний прогрес (поступ), його загальні та пріоритетні напрями. Організаційний прогрес (поступ). Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.

Тема 7. Техніко-технологічна база виробництва

Характеристика техніко–технологічної бази виробництва. Організаційно–економічне управління технічним розвитком підприємства. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва (діяльності). Формування і використання виробничої потужності підприємства.

Тема 8. Організація виробництва

Сутнісна характеристика, структура і принципи організації виробничих процесів. Організаційні типи виробництва. Методи організації виробництва. Форми організації виробництва.

Тема 9. Виробнича і соціальна інфраструктура

Поняття, види і значення інфраструктури. Система технічного обслуговування. Соціальна інфраструктура і діяльність підприємства. Відтворення і розвиток інфраструктури.

Тема 10. Регулювання, прогнозування і планування діяльності

Державне економічне регулювання. Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання. Методичні основи планування. Стратегія розвитку підприємства і бізнес–планування. Тактичне та оперативне планування.

Тема 11. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції

Загальна характеристика продукції (послуг). Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції (надання послуг). Матеріально–технічне забезпечення виробництва. Якість і конкурентоспроможність продукції (послуг). Стандартизація і сертифікація продукції (послуг). Державний нагляд за якістю і внутрішньовиробничий технічний контроль.

Тема 12. Продуктивність, мотивація та оплата праці

Продуктивність праці персоналу. Мотивація трудової діяльності працівників. Оплата праці: сутність, функції, державна політика і загальна

організація. Застосовувані форми і системи оплати праці робітників. Доплата і надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу. Участь працівників у прибутках підприємства (установи, організації).

Тема 13. Валові витрати і ціни на продукцію (послуги)

Поточні витрати на продукування виробів (послуг). Їх класифікація і структура. Кошторис виробництва і собівартість товарної продукції. Обчислення собівартості окремих виробів. Стратегія і шляхи зниження поточних витрат. Ціни на продукцію (послуги): сутнісна характеристика, види, методи встановлення і регулювання.

Тема 14. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

Змістово-типологічна характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкта. Рівень економічної безпеки і кризовий стан підприємства. Стратегія забезпечення належної економічної безпеки підприємства. Національна програма антикризового господарювання.

Тема 15. Банкрутство і ліквідація підприємств (організацій)

Банкрутство підприємств (організацій) як економічне явище. Організація і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств (організацій).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2211 -III.
3. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: КНТЕУ, 2000. – 528 с.

4. Економіка підприємства : підручник / І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк та ін.; за заг. ред. Н. М. Ушакової. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.
5. Економіка підприємства : підручник / за ред. А.В. Шегди. - К.: Знання, 2006. – 615 с.
6. Фінанси підприємств : підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: КНЕУ, 2000. – 421 с.
7. Фінанси підприємства : підручник / Л. О. Лігоненко, Н. М. Гуляєва, Н. А. Гринюк та ін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с.
8. Бригхэм Ю. Ф. Финансовый менеджмент: пер. с англ. / Ю. Ф. Бригхэм, М. С. Эрхардт. – СПб.; М.; Нижний Новгород ; Воронеж: Питер, 2007. – 959 с.
9. Ван Хорн Дж.К. Основн управління финансами: пер. с англ. / Дж.К. Ван Хорн; гл. ред. сер. Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2001.
10. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление: учеб. пособие / Р. А. Фатхутдинов. – М. : Инфра-М, 2000. – 156 с.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій

Роль та значення управління персоналом як науки. Людина як суб'єкт і об'єкт управління персоналом. Орієнтація персоналу на корпоративну культуру. Особливості та роль персоналу в досягненні конкурентоспроможності сучасних організацій. Проблеми та тенденції у кадровому менеджменті успішних компаній.

Тема 2. Управління персоналом як соціальна система

Характерні риси особистості, що пов'язані з її поведінкою в організації. Поняття особистості. Ціннісна орієнтація працівника. Індивід й індивідуальність: спільне та відмінне. Класифікація персоналу за категоріями та

його характеристика: виробничий персонал (робітники) та управлінський персонал (службовці), зміст виконуваних функцій та основні категорії в організаціях різних сфер діяльності.

Тема 3. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації

Поняття та значення кадрової політики в організації. Фактори, що впливають на формування кадрової політики та умови її реалізації. Класифікація типів кадрової політики за основними ознаками. Зміст кадрової політики на різних етапах життєвого циклу організації.

Тема 4. Кадрове планування в організаціях

Поняття кадрового планування. Мета та завдання планування роботи персоналу на підприємстві. Види планування: стратегічне, тактичне, операційне (поточне). Фактори, що впливають на визначення потреб у персоналі. Поняття маркетингу персоналу та його функції.

Тема 5. Організація набору та відбору персоналу

Зміст процесу набору та наймання працівників. Основні джерела інформації про вакансії. Визначення вакантних місць. Формування вимог до претендентів. Професіограма: модель співробітника і модель посади. Залучення персоналу: створення бази даних кваліфікованих кандидатів для відбору. Характеристика джерел залучення кандидатів. Роль кадрових агентств.

Професійна орієнтація та профорієнтаційна робота. Методи та форми професійної орієнтації. Профорієнтація: суть і завдання, організація роботи. Методи управління професійною орієнтацією працівників. Зарубіжний досвід.

Тема 6. Організація діяльності та функції служб персоналу

Призначення та роль сучасних служб персоналу в організації. Стан, проблеми та тенденції розвитку кадрових служб. Основні функції та

відповідальність кадрових служб. Статус, організаційна побудова та принципи розподілу повноважень між працівниками кадрових служб.

Тема 7. Формування колективу організації

Колектив як соціальна група. Ознаки колективу: єдність мети, умовна відокремленість, організаційна та територіальна єдність. Функції колективу та його різновиди в організації. Роль керівника та менеджера з персоналу у формуванні колективу. Види структур трудового колективу: функціональна, професійно-кваліфікаційна, соціально-демографічна, вікова, соціально-психологічна, соціально-класова. Колектив як вища форма внутрішньої організації групи. Ознаки колективу. Принципи та етапи процесу створення трудового колективу.

Тема 8. Згуртованість та соціальний розвиток колективу

Згуртованість колективу: сутність і стадії. Особливості управління персоналом на етапах розвитку колективу. Колективи згуртовані, розчленовані та роз'єднані. Фактори, що впливають на згуртованість колективу. Поняття про команду та командну роботу в управлінні персоналом. Колектив та команда: спільне та від'ємне.

Тема 9. Оцінювання персоналу в організації

Оцінювання персоналу в сучасній організації. Сутність та різновиди оцінювання персоналу за цілями. Критерії та методи оцінювання персоналу. Якісні, кількісні та комбіновані методи ділового оцінювання працівників організації. Основні принципи ефективного ділового оцінювання працівників. Оцінювання якості роботи різних категорій персоналу. Методи оцінювання управлінського персоналу: за діловими якостями.

Тема 10. Управління розвитком та рухом персоналу організації

Загальний та професійний розвиток персоналу. Сутність та завдання професійного розвитку персоналу. Виявлення та аналізування потреб

персоналу. Навчання персоналу. Програми підготовки персоналу. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка. Післядипломна та додаткова освіта. Стажування. Зміст понять «самоосвіта», «саморозвиток». Перспективи професійного зростання в Україні.

Поняття про трудову кар'єру та службове зростання. Планування та управління службовою кар'єрою працівників. Моделі кар'єри: горизонтальна та вертикальна. Фактори, що визначають напрям та швидкість кар'єри. Створення відповідних умов для кар'єрного зростання працівників.

Тема 11. Управління процесом звільнення персоналу

Причини та фактори звільнення персоналу. Процедура звільнення. Соціальні та виробничі критерії вибору працівників на звільнення. Соціальні гарантії. Особливості виходу працівників на пенсію як форма звільнення. Поняття та значення абсентеїзму.

Управління плинністю кадрів та фактори, що їх зумовлюють. Показники абсолютні та відносні. Типові порушення трудової та виконавської дисципліни, причини їх виникнення. Нещасні випадки. Дисциплінарний вплив. Розробка заходів з регулювання плинності персоналу.

Тема 12. Соціальне партнерство в організації

Соціальне партнерство як засіб узгодження інтересів роботодавця та працівників. Механізм функціонування системи соціального партнерства: функції і завдання, законодавча база. Інтереси роботодавця і працівників: спільність і розбіжність, імовірність виникнення і загострення конфліктів.

Колективний договір як засіб зміцнення соціального партнерства. Сторони та зміст колективного договору. Порядок укладання та реєстрації колективного договору. Строк чинності колективного договору та контроль за його виконанням.

Тема 13. Ефективність управління персоналом

Система економічних, соціальних та організаційних показників управління персоналом: сутність та зміст. Критерії ефективності управління персоналом. Комплексна оцінка ефективності управління персоналом: сутність, переваги та недоліки у застосуванні. Методи оцінювання ефективності результатів роботи персоналу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова Л. В. Управління персоналом : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак. - К. : ВД «Професіонал», 2006. – 347 с.
2. Гавкалова Н. Л. Менеджмент персоналу: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів – Харків: ІНЖЕК, 2004. – 258 с.
3. Жуковська В. М. Управління персоналом. Практикум : навч. посіб. / В. М. Жуковська, І.П. Миколайчук. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 293 с.
4. Кредісов А. І., Панченко Є. Г., Кредісов В. А. Менеджмент для керівників – К.: Знання, 2003.
5. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: Навчальний посібник. – К., Кондор. – 2003. – 296 с.
6. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / В. М. Данюк, В.М. Петюх, С. О. Цимбалюк та ін ; за заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. – К. : КНЕУ, 2004. – 398 с.
7. Менеджмент персоналу: Навч. посібник / За заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. – К.:КНЕУ, 2004.
8. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навчально-практичний посібник. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 311 с.
9. Савельєва В.С. Управління персоналом : навч. посіб. / В.С. Савельєва, Єськов О.Л. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 336 с.
10. Савченко В.А. Управління розвитком персоналу: Навч. посібник. – К.:КНЕУ, 2002. – 169 с.

11. Слуцкий Г.В. Управление социальным развитием персонала предприятия – М.: ГАУ, 2004. – 246 с.

12. Управление персоналом в условиях социальной рыночной экономики / Под ред. Райнера Марра, Герберта Шмидта – М: Изд. МГУ, 2007. – 367 с.

ПИТАННЯ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА СПІВБЕСІДУ

1. Економіка як об'єкт наукового дослідження.
2. Предмет економічної теорії. Функції теоретичних економічних наук: теоретична, практична, світоглядна, ідеологічна.
3. Які є етапи розвитку економічної науки? Політична економія.
4. Сучасна структуризація економічної науки та диверсифікація її предмету.
5. Принципи, категорії та закони економічної науки. Методи економічного аналізу та їх класифікація.
6. Критерії і показники результативності функціонування економіки. Інтернаціональний характер сучасної економіки.
7. Економічні потреби. Класифікація та ієрархія потреб.
8. Обґрунтуйте економічні інтереси. Взаємозв'язок потреб, інтересів і соціального статусу їх суб'єкту. Мотиви та стимули.
9. Реалізація економічних інтересів і суспільне виробництво.
10. Національні та глобальні економічні інтереси.
11. Сутність та структура економічної системи.
12. Відносини власності. Домогосподарства, підприємства (фірми), та їх взаємодія в ринковій економіці.
13. Сектори економіки, кластери, внутрішні регіони, регулятивні інститути.
14. Типи і моделі економічних систем та їх еволюція.
16. Взаємодія національних економічних систем.
17. Формування глобальної економічної системи.
18. Сутність та види економічної діяльності.
19. Суспільний поділ праці. Виробнича діяльність. Інвестиційна діяльність. Інноваційна діяльність.
20. Які є економічні блага? Товар і його характеристика.
21. Гроші та їх функції. Грошовий вимір вартості товару.
22. Грошовий обіг, його закони та інфляція. Сутність і функції ринку.
23. Суб'єкти і об'єкти ринкових відносин.

24. Попит і пропозиція. Ринкове ціноутворення.
25. Конкуренція, монополія, олігополія.
26. Ринки засобів виробництва та капіталу.
27. Ринок землі та нерухомості. Ціна землі.
28. Ринок товарів та послуг. Ринок людського ресурсу.
29. Локальні та глобальні ринки. Ринок і держава.
30. Сутність підприємництва та його організаційно-економічні форми.
31. Витрати та результати підприємницької діяльності.
32. Продуктивність праці. Прибуток та рентабельність.
33. Економічна рента та її види.
34. Регулювання підприємницької діяльності.
35. Міжнародна підприємницька діяльність.
36. Еволюція та сучасний зміст категорії «капітал».
37. Функції капіталу. Структура та кругообіг капіталу.
38. Капітал і наймана праця.
39. Людський капітал. Інтелектуальний капітал.
40. Інформаційний капітал.
41. Фінансовий капітал.
42. Оборот капіталу та його етапи.
43. Ефективність обороту капіталу.
44. Міжнародний рух капіталу.
45. Менеджмент як наука, мистецтво і практика.
46. Визначення менеджменту.
47. Підходи до розуміння управління та управлінської праці.
48. Розвиток управлінської думки в світі та в Україні, етапи становлення науки управління.
49. Менеджери та підприємці: характеристики та особливості.
50. Поняття організації та її види, загальні характеристики організацій.
51. Типи організацій. Організація як відкрита система.
52. Формальні та неформальні організації. Розвиток організацій.

53. Теорії розвитку організації. Внутрішнє середовище організації та його складові.
54. Зовнішнє середовище організації та його складові.
55. Визначення функцій менеджменту.
56. Еволюція управлінської думки щодо визначення функцій менеджменту та їх значення для науки управління.
57. Зміна змісту та ролі функцій менеджменту на різних рівнях управління.
58. Класифікація та загальна характеристика основних функцій менеджменту.
59. Рішення як основа управління.
60. Врахування факторів, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.
61. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Прийняття раціональних рішень у менеджменті.
62. Фактори впливу на менеджера в процесі прийняття управлінських рішень.
63. Які досягнення американського та японського менеджменту в галузі прийняття та забезпечення виконання управлінських рішень?
64. Поняття і загальна характеристика комунікацій.
65. Які є види інформації, її види та роль у менеджменті?
66. Комунікативний процес. Етапи комунікативного процесу.
67. Перешкоди на шляху особових та організаційних комунікацій.
68. Міжособові та організаційні комунікації.
69. Визначення інформації, джерела інформації. Класифікація інформації.
70. Процес передачі інформації. Методи обробки інформації.
71. Яка соціальна суть трудового колективу, його соціально–психологічний механізм?
72. Стадії розвитку трудового колективу.
73. Етапи становлення трудового колективу. Формальна та неформальна структури трудового колективу.

74. Морально-психологічний клімат трудового колективу.
75. Управління конфліктами, змінами та стресами в трудовому колективі.
76. Лідерство, влада, вплив. Керівник в організації. Авторитет. Стилі керівництва.
77. Авторитарний стиль керівництва.
78. Демократичний стиль керівництва.
79. Ліберальний стиль керівництва.
80. Організація праці менеджера.
81. Самоменеджмент, функції самоменеджменту.
82. Техніка самоменеджменту.
83. Організація робочого місця менеджера.
84. Документування управлінської діяльності.
85. Види документів, класифікаційні ознаки документів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баєва О.В. Основи менеджменту: практикум: Навч. Посібник / Баєва О.В., Ковальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 524 с.
2. Бесєдін М.О. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант): підручник / М.О. Бесєдін, В.М. Нагаєв. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с.
3. Василенко В. О. Інноваційний менеджмент / В. О. Василенко, В. Г. Шматько. – К.: Центр навчальної літератури, 2005.
4. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: Монография / В.А. Василенко. – Киев: Центр учебной литературы, 2005 – 648 с.
5. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації / Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. – К.: Кондор, 2004.
6. Виханський О.С. Менеджмент. Учебник. – 3-е изд. / О.С. Виханський, А. И. Наумов. – М.: Гардарики, 2000. – 528 с.
7. Воронкова В. Г. Муніципальний менеджмент / В. Г.Воронкова. – К.: Професіонал, 2004.
8. Воронкова В. Г. Регіонально-адміністративний менеджмент / Воронкова В. Г., Катаєв С.Л., Кіндратець О. М., Зуєва, В.О., Беліченко А. Г. – К.: ЦУЛ; Професіонал, 2010.
9. Гапоненко А.Л. Стратегическое управление: Учебник / А.Л. Гапоненко, А.П. Панкрухин. – М.: Омега – Л., 2004. – 472 с.
10. Гірняк О. М. Менеджмент. Теоретичні основи і практикум: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / О. М. Гірняк, П. П. Лазановський. – К.: Магнолія плюс, Львів: Новий світ – 2000, 2003. – 336 с.
11. Дафт Р.Л. Менеджмент / Р.Л. Дафт. – СПб: Питер, 2001. – 832 с.
12. Дикань Н. В. Менеджмент / Н. В. Дикань, І. І.Борисенко. – К.: Знання, 2008.
13. Елиферов В.Г. Бизнес – процессы: Регламентация и управление:

- Учень / В.Г. Елиферов, В.В. Репин. – М.:ИНФРА – М., 2004. – 319 с.
14. Завадський, Й. С. Менеджмент: підручник для студентів економ. спец. вищих закладів : у 2 т. / Й. С. Завадський. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. –Т. 2. – 640 с.
15. Задихайло Д. В. Корпоративне управління : навчальний посібник / Д. В. Задихайло, О. Р. Кібенко, Г. В. Назаров. – Харків : Еспада, 2003. – 688 с.
16. Иванова Т.Ю. Теория организации / Т.Ю. Иванова, В.И. Приходько. – СПб.: Питер, 2004. – 269 с.
17. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент / Г. І.Кіндрацька. – К.: Знання, 2010.
18. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту. Підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.: Академ-видав. 2003. – 416 с.
19. Лэйхифф, Дж. Бизнес-коммуникации. Стратегии и навыки / Дж. Лэйхифф. – Питер, 2001. – 688 с.
20. Мартыненко Н.М. Основы менеджмента: Учень / Н.М. Мартыненко. – К.: Каравелла, 2003. – 496 с.
21. Менеджмент организаций : учебное пособие / Л. А. Киржнер, Л. П. Киенко, Т. И. Лепейко, А. М. Тимонин. – К. : КНТ, 2006. – 688 с.
22. Менеджмент: практические ситуации, деловые игры, упражнения / под. общей редакцией О. А. Страховой. – СПб. : Питер, 2000. – 144 с.
23. Мескон М.Х. Основы менеджмента: Пер. с англ. / Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М.: Дело, 2003. – 702 с.
24. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент / П.П. Микитюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2007.
25. Осовська Г. В. Менеджмент організацій / Г. В. Осовська, О. А.Осовський. - К.: Кондор, 2005.
26. Осовська Г.В. Основы менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: «Кондор», 2006. – 664 с.
27. Пилипенко С.М. Менеджмент: навчальний посібник / Пилипенко С.М., Пилипенко А.А., Оленко В.І. – Харків: Вид. ХДЕУ. 2002. – 208 с.

28. Райченко А.В. Общий менеджмент: Ученик / А.В. Радченко. – М.: ИНФРА – М. 2005. – 384 с.
29. Рудінська, О. В. Менеджмент: навч. посіб. / О. В. Рудінська, С. Л. Яроміч, І. О. Молоткова. – Ніка-Центр, 2002. – 320 с.
30. Сахно Е. Ю. Менеджмент сервісу. Теорія та практика / Е. Ю. Сахно. – К.: ЦУЛ, 2010.
31. Смирнов Э. А. Управленческие решения / Э. А. Смирнов. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 264 с.
32. Спивак В. А. Современные бизнес-коммуникации / В. А. Спивак. – Питер, 2001. – 448 с.
33. Сухарський В. С. Менеджмент (загальний з основами спеціального) / В. С. Сухарський. – Тернопіль : Астон, 2004. – 528 с.
34. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : навч. посіб. / М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2007. – 304 с.
35. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручник / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2003. – 608 с.
36. Хомяков В. І. Менеджмент підприємства / В.І. Хомяков. - К.: Кондор, 2005.
37. Шегда А. В. Менеджмент: навч. посіб. / А. В. Шегда. – К.: Знання, КОО, 2002. – 583 с.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Вступне випробування (співбесіда) проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДВНЗ УМО НАПН України.

На співбесіду вступник з'являється з паспортом. На початку співбесіди вступник отримує 2 питання, які містять завдання з предметів програми для проведення співбесіди, та аркуш співбесіди. В аркуші співбесіди вступник заповнює змістову частину, записує завдання з отриманих ним питань та відповіді на завдання. Під час співбесіди члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді та фіксують оцінки у аркуші співбесіди.

На складання співбесіди відводиться 1 година 30 хвилин (90 хвилин).

За результатами вступного випробування (співбесіди) проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями (див. табл. 1).

Таблиця 1

Шкала критеріїв оцінки рівня фахових знань абітурієнтів

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта
0-20 бали	Незадовільний	Абітурієнт не усвідомлює змісту питань, тому його відповіді не мають безпосереднього відношення до поставлених питань. Повна відсутність уміння міркувати. Правильність та повнота відповідей на питання становить < 50%. У абітурієнта відсутня просторова уява, необхідна для відповіді на запитання.
20-50 балів	Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту питань. Правильність та повнота відповідей на питання становить < 75%. Абітурієнт погано володіє засобами відтворення.
50-90 балів	Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Правильність та повнота відповідей на питання становить >75%. Відповіді на питання містять окремі неточності і незначні помилки.
90-100 балів	Високий	Абітурієнт дає правильні відповіді на питання. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу. Повнота та правильність відповідей на питання \approx 100%.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0 до 20 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для відбору для рекомендації до зарахування до ДВНЗ УМО НАПН України.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. На підставі результатів співбесіди фахова атестаційна комісія приймає рішення: «допустити до фахового вступного випробування» або ж «не допустити до фахового вступного випробування» вступника.